

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

51. An iuramentum praestitum principaliter in honorem Dei, possit quis remittere, si cedat in eius utilitatem? Et quid est faciendum, quando praedictum iuramentum praestitum fuit dare eleemosynam ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76432)

eam obligationem remittere. Solum ergo talia iuramenta, quae rationem voti induunt, & soli Deo praestantur manebunt subiecta irritationi, relaxationi, dispensationique, ac commutationi, quemadmodum, & vota manent, & ad quos pertinet vota irritare, relaxare, commutare, & dispensare, illa quoque pertinebunt, ut bene notat Sanchez tom. 2. Decalogi, lib. 3. cap. 20. n. 9. Unde ex his inferitur, quod si quis filiae, intuitu patris, dotem sub iuramento promittat; tunc non ad filiam, sed ad patrem remissio iuramenti pertinet.

RESOL. LI.

An iuramentum praestitum principaliter in honorem Dei possit quis remittere, si cedat in eius utilitatem?

Et quid est faciendum, quando praedictum iuramentum praestitum fuit dare eleemosynam pauperi, aut hospitali non determinando personam; an tunc huiusmodi iuramentum relaxari debeat per Praelatum Ecclesiasticum? Ex p. 10. tr. 14. & Milc. 4. Ref. 17. alias 15.

Sup. hoc in Re praeterita, & vide etiam doctrinam alterius § eius primae not.

§. 1. **N**egatiue respondet Texeda, tom. 2. lib. 2. tr. 2. contr. 6. n. 144. ubi sic ait: Maior difficultas est, an quando iuramentum est specialiter Deo praestitum, aut ex affectu ad Religionem, si tamen res promissa tota cedit in fauorem proximi, possit proximus illud relaxare. In qua disputatione Sanchez lib. 1. de Matr. d. 25. n. 7. affirmat posse partem cui fuit praestitum iuramentum illud relaxare; nihilominus oppositum est verum, quia ut asserit Petrus de Ledesma Sum. tract. 11. de Iur. c. 1. quoties iuramentum est specialiter Deo factum, & in eius honorem, aut Religionis, quantum sit praestitum in utilitatem proximi, non potest illud remittere, sicut contingit in Casibus adductis, quod tamen ego limito, nisi huiusmodi iuramentum taliter sit in Dei honorem specialiter factum, quod iurans omne ius, obligationem, & impletionem remiserit ad voluntatem eius cui fuit praestitum; nam tunc non dubito posse illud relaxare, quia principaliter censetur illi fuisse praestitum. Hinc fit, constare manifeste quid dicendum est; quando quis iuravit se daturum certam eleemosynam cuidam pauperi, aut hospitali, non determinando personam, tunc enim huiusmodi iuramentum relaxari debet per Praelatum Ecclesiasticum, quia huiusmodi iuramentum est Deo principaliter praestitum, & non in utilitatem alicuius certae personae, cui remitti poterat relaxatio. Ita Texeda.

Sup. hoc in res praeterita §. ult. & hic infra ad lin. 8. Sed ego.

2. Videtur hanc sententiam etiam tenere Rocafull in Praxi Theol. Mor. tom. 2. lib. 1. praecip. 2. Decal. c. 4. n. 326. docet enim, iuramentum factum homini, non solum in utilitatem eius, sed etiam in Dei obsequium, quod appellatur iuramentum intuitu pietatis non posse remitti ab homine, cui factum est, ut si quis promissit pauperi animo inferuendi Deo eleemosynam, non potest pauper remittere; ratio est, quia licet pauper possit remittere ius, quod acquisiuit per iuramentum, non tamen potest remittere quod Deo promissum est. Et confirmatur, quia per hoc iuramentum contracta est duplex obligatio, & ei cui factum est iuramentum solum debetur una; alter ergo debet remittere aliam: Poterit autem dispensare Papa si is, cui iuramentum factum est, remittit iuramentum.

3. Sed ego non discedo a sententia Castri Palai, tom. 3. tract. 14. diff. 3. punct. 2. n. 3. ubi sic asserit: Difficultas est an possit creditor iuramentum praestitum principaliter in honorem Dei remittere, eo quod tota obligatio in sui gratiam, & fauorem cedat, v. g. intuitu pietatis promissisti sub iuramento alicui pauperi eleemosynam, poteritne pauper obligationem remittere? Et quidem si pauperem non determinasti, clarum est nullum esse qui possit obligationem remittere; Quia illud

Sup. hoc in §. not. praeterita.

iuramentum Deo est factum, & inducit rationem Votivaeque res promissa cedit in gratiam huius pauperis determinati: sed huius, vel illius, ergo nullus est in particulari, qui possit remittere. Sic Sanchez lib. 3. Summ. c. 20. n. 8. Verum si pauperem determinasti; probabilis est, & mihi certum remittere posse obligationem, nolendo promissum acceptare; quia illud iuramentum censetur tacitam conditionem habere, dummodo vellet promissum acceptare is, de cuius commodo agitur. Non enim (ut bene ait Lessius) intendis inuitum ad Beneficium acceptandum cogere, vel nolenti obrudere. Ergo si ille nolit, vel condonet, non obligaris; cessat enim conditio, sub qua obligatio inducitur. Quod verò Thomas Sanchez lib. 1. de sponsalibus, disp. 2. n. 7. fine 8. & 9. & Suarez lib. 2. de Iuram. c. 39. n. 8. 11. & 12. insinuant posse pauperem remittere obligationem iustitiae remanente obligatione iuramenti, si velit promissum impleri, mihi non probatur. Nulla enim ex supradictis iuramentis obligatio iustitiae, aut fidelitatis in promittente oritur comparationis pauperis, sed tota obligatio est comparatione Dei, esto in pauperis utilitatem cedat. Quapropter nulla alia via potest pauper obligationem remittere nisi vel condonando promissum, vel nolendo illud acceptare.

RESOL. LII.

An iuramentum praestitum redeundi ad carcerem iniustum obliget?

Et quid de carcere iusto?

Et deducitur condemnatum ad mortem famis, tenet se sub mortali culpa comedere, non obstanti Superioris praeepto de non comedendo, etiam si iurasset se cibos oblatos non manducaturum. Ex p. 9. tract. 8. & Milc. 3. Ref. 57.

§. 1. **Q**uod ad primum affirmat Toletus, lib. 4. Summ. c. 22. num. 2. vers. Alterum est. Lessius lib. 3. Summ. cap. 42. dub. 6. n. 28. Sanchez aliis relatis, lib. 3. Summ. c. 11. nu. 31. Suarez lib. 2. c. 10. n. 14. & 16. Bonacina tom. 2. disp. 4. q. 1. punct. 9. n. 2. Ratio est, quia reditus ad carcerem factus est sine obseruandi fidei iuramento stabilitam, actus est veracitatis, fortitudinis, & patientiae, neque obinde censi debet te occidere, & iram tuam prodigere, sed solum ceteri debes te periculo vitae exponere. Quod ex iusta & rationabili causa laepe decet, ut bene probat Lessius lib. 2. c. 9. dub. 6. Adde ex obseruatione iuramenti non te proprie conici in vitae periculum, quod antea habebas, quodque dato iuramento suspensum fuit. Non igitur exultari potes ad iuramenti obseruationem.

2. His tamen non obstantibus, non desunt Doctores negatiue sententiae adherentes. Ita Couar. lib. 1. de variis. c. 2. n. 7. Plaza de delictis lib. 1. cap. 22. n. 6. fine. Basilius Legionensis lib. 12. c. 8. n. 20. Gutierrez 1. par. de Iuram. c. 57. n. 24. & segg. optime Valq. 1. 1. diff. 174. c. 5. n. 35. Nauarr. c. 11. n. 18. Reginaldus lib. 18. praxis, n. 62. Ratio est, quia secluso iuramento iure charitatis propriae tenebaris periculum irae fugere. Ergo iuramentum de non fugiendo, sed potius de redeundo, illicitum est; quia est de re charitatis propriae contraria. Item talis reditus subministrat tyranno occasionem iniquae vexationis: Ergo non est licitus, & honestus. Ergo iurari non potuit. Item non est actus fidelitatis, quia non debetur fides illam iniquae expostulanti, neque fortitudinis, vitam sic irrationabili exponere. Ergo nullam habet honestatem.

3. Nec obstat argumentum in contrarium, quia, cum se occidere sit intrinsece malum, & subinde nunquam liceat: rat non fugere periculum mortis, & illi se exponere